

פב:

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

(א) וברכות ט: וי"ן
(ב) כמנחת סד: כלים פ"ו
(ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט)
מפרשים כמנחת סד: כלים פ"ו
עירובין ע"ר (לר"ז) (מ) (נ)
(ס) (ס"א) (ס"ב) (ס"ג) (ס"ד)
(ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא)
(יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז)
(יח) (יט) (כ) (כ"א) (כ"ב)

הנהגות הב"ח

(א) גמ' אין שלל דלענין
שירן כידו אלל לכו עמרי:
(ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז)
הגדולים ואל ע"י ענדו:
(א) (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז)
מכר וכו' דלענין חל"ת וכו'
ס"א (ה) (ו) (ז) (ח) (ט)
אמרת מפני שיהיה למת
טעמא דמח: (ו) (ז)
דסתמא ס"א: (כ) (כ"א)
כד יוסף נרד יוסף כד דרשב
לפון: (ו) (ז) (ח) (ט)
וכי' עד כן ש' ודבא ללא
למחר:

מוסף רש"י

(נמצא בדף 82)

רב ניסים גאון

ר' יוחנן בן ברוקה אמר
כבר פנוניון מר' סאין
בשלע, ר' שמעון אומר ב'
ידית לכבר מני לבק, חציה
לכות המנוגע, וחציה חציה
לפסול את הגוי, חציה חציה
הוא חלק אחד משישים
שאר בדרי, ואחיה דלפני
דיליה כפי' האשה נקנית,
דחציה ש' מנה דר' ור' ור'
דחציה ב' מנונינות, והאשה
הוא ר' קבין, והקד כיד
ביצה, וכבר פנוניון מר'
ז"ל כי שיעור הביצה שקל
(י"ג) (י"ד) (י"ה) (י"ו) (י"ז) (י"ח) (י"ט) (כ)
שליש כספס' שלארן
ישי', יעלו בר' ביצ'ן
כספס', נמצא בקב שקל ח'
כספ', וכמכר דברי מערבא
כספס' תרומות אהרן, כמה
קבא עבדי כ"ד ביצה, והלע
ש' כ' ב' ד' יונין, שכלל דרי
י"ב מנונינות, יעלה הלע
לפיה מנונינות, ואחיה
לפירושה בגמ' דברכות
כספ' י"ב כבוד לנחלה,
והלא סלע הקדש מר'
מנונין, וכמ' דקדושין
דבני מערבא נחסי ר' ר'
חייא סלע ר' דירין, ונפקא
לן מפתני דפוק תובס דלע
ר' דירין, דתמן כמה תבא
הסלע חסרה ולא יתא בה
אונא ר' מאיר אמר ר'
אוסרין מאיסר לירי, ככלל
הסלע י"ב כ' ב' ד' יונין,
והכי אמרי' בפרק האשה
נקנית חילפין אוחבתי
כ"ף נהרא דלא אפיקת
מתיא דר' חייא רבה מן
מתיא וזיקתי לתורה, אסורן
ליה והא חני ר' חייא סלעא
ר' דירין, ונפקא חק'
אנן ונתיב כמה תבא אונא
חסרה ולא יתא בה אונא
ר' מאיר אמר ר' אוסרת
מאיסר לירי, חציה לכות
המנוגע, עיקר מן הכתוב
והאכול כבית כנסת בגדיה,
ופירשוהו בתורות כנסת
סאין לרבות את האוכלין
שאינן שיעור, כמ'
ת"ל האוכל והשוכב אלא
ליתן שיעור לאכול, וכן
הוא שיעור דאכלת סלע,
כמ' דחיתין ולא חס שיעור,
מיכס ואוכלת לפית,
ואחיה נחב משתע נעיס
הנכנס לבית המנוגע טמא
כולה, והיא גזירה בתחלת

אמר רב יוסע, ודאי דלמחרת בן ה' אינו יולא עד שיערבו עליו
ורב אסי נמי בשעירבה אמו עליו קאמר וקמ"ל דאס' עירב עליו אביו
לרוא אחרת כמר אמו שדין ליה: מייסבי כו' עד כן שש. (א) הא ליכא
זה לנלן דרוא עד קמני דמשתעו
שנה וכן שמים ושלם עד כן שש יולא
בעירוב אמו וכי היכי דכן שנה וכן
שמים כלא ויכר עירוב קאמר כן ר'
וכן ה' נמי כלא עירוב עליו קאמר וכי
נמי אמרינן עד ולא עד בכלל הויא
מיוצא דר' יוסע דמרחין דבן ה'
לר' לכות לו מיוצא: לימא סאין
סיוכסיה דר' אסי, דעד ולא עד
בכלל משמע דרוא אמו שדין ליה:
לימא סיוכסיה דר' ינאי ודרש
לקיש. דמפרשי בני סוכסיה' כר ארבע
וגר חמשה קרי ליה אין לר' לאמו
והכא מני יולא בעירוב אמו ובתו
לעיל' דקטן שאינו לר' לאמו אינו
יולא בעירובה: הא דלמיה לנכס
כמסא, והמיוק נכנס ויולא עמו לא
קרי ליה לר' לאמו מני' ולמעלה
וגרימא דלמיה אבא בנא דלמיה
יוסע לא מני לשנוי הכי דהא כי
אומציה לר' אסי לעיל אס' חתמ
דלית ליה לר' יוסע הא סכרה הכי
הוא משני ליה לר' אסי דלמיה
לנכס כמסא וימא דללל עירב שר
ואשמעין דמסא: על ידן. בשילן:
ועירב רבן עילין. לרוא אחרת: אסא
מאי שאל. מענד עברי אמו ובתו
הגדולים: אסא סמסא. דלמיה
ולרוא אחרת נמי לא עירבה:
מתנ' מסכונין לסקל. ר' מאיר
סכר בשבת אכיל אינסי טפי משום
דכסיס כשבת ואמרי אמיני רוחא
לנסימא שמיס ור' יהודה סכר כיון
דכשבת סומד שלם סעודות אינו אוכל
הרבה ככל סעודה: ככר. הלוקח מן
הנחמס פנוניון כמנכסיה ארבע
סאין כסלע. השתא ס"ד חזי קד הוי
שמי סעודות כילד ו' מעות לירי
מעה שמי פנוניון ממל' דירי י"ב
פנוניון נמל' סלע מ' פנוניון:
ופאה ו' קנין לר' סאין כ"ד קנין הוי
מ"מ חלא קנין חזי קד לפנוניון:
ר. מנעט משיעור ואומר חשע
סעודות י"ב לקד ודי לעירוב כג' יות
של ככר של ג' כסות לקד מנונין
ככר השלימה שלישית הקד ו' ידומיה
הוו שמי סעודות: תיסי לביס
פמנוע. קממא היא, והכי קאמר
חזי ככר השלימה ששעירו כה אלא
העירוב וזין למר זין למר לשהיי
צית המנוגע לטמא כגדיס כנסת עמל
מיד דכתיב (ויקרא יד) והנא אל הכית
יעמל אלל כנסת כגדיס אל לאמרה
זו עד שיהיה כדי אכילה דכתיב (סס)
והאכול צית יכנס את כגדיו ומנוקמין
לה כמורס כנסת' לשהיה כדי סעודה
ואע"פ שאל אלל וחזי ככר זו הוי כדי
אכילה אע"פ דלר' לענין עירובין

עד ועד בבבב. לא בעי לשנוי הא דלמיה לאכזה כמסא כו'
דמנעי כמנון דל"כ ה' פלגי דרבי ינאי ור"ל אדרב אסי
והלכתא כר' אסי דמיי' לא הש"ס כסוף פ' אע"פ (ומנוס דף סה):
הא דאיתיה לאבזה במתא ב'. לר' יהושע כר' אסי לא הוי
מני לשנוי הכי דהא לא מפלגי
זין למיה ללמיה מנלל משני הכי
וכן פירש כמנון:

מערב ע"י בני דבא הקטנים.
ולאורי' וזכר רבי יוחנן
מודה הכל דקטן קטן ממש:
כפני שירן בידו. אעבדו ושפמחו
קף דלמרינן כר' הורק
בגיטין (דף ע"ו): לר' עד קני ליה
כר' ור' חצי חציה פסול את
הגוייה, והיינו שני צינים אומרי ר"ת
דפסול גוייה גזירת קדמונים היתה
ולא מ"מ דכר דהאכול אוכל ראשון
ואוכל שני מדע דנפקר כמל' דיומא
(דף פ): סלקא דעתיה דהוי דלמרימא
ונעי למדרישה מולל טמאמל כנס
ועממס כן וי"מ דכר דהוי כקלין
ואס היתה דלמרימא א"כ חסר לכו
ועוד דלשון פסול גוייה משמע דדוקא
פסול הגוף דנפסל גופו מלאכול
כמנומא וגזירה דהאכול אוכל ראשון
פסול מנע הוא אלל ודאי פסול גוייה
גזר קודם י"מ דכר הרבה ולא גזר
על מנעו שפסל אלל גופו מלאכול
כמנומא וגזר על טומאת פנים אטו
עוממל מן שהרוא אוכל כמנומא
אחר שאלל אוכלין טמאין או שמה
משקין טמאין סכור שומרי ליגע
כסן נס כמון כמנומא שהיה כמו
כמנון מעיני נוגעין זה כזה ודוקא
בני צינים אלל ככניה אף על פי
שראף לטמא אחרים לא גזר דל"א
שלא יסא קלמ זין השנים והמניין
או ממעלל קלמ כמניו ויכין דלפסוק
מכניה אוקמוה אשני צינים שהוא
חזי הסעודה דכית המנוגע ול' יוחנן
כן כדוקה אכילה וממל' אלל כמנעין
טמאין שאינן ממעללין וכנסת הכל
כמניו לא כמניו יומר מרגיעת אלל
כ"מ דכר דהאכול אוכל ראשון גזר
אפילו ככניה ושיפסול כמנומא
מנעט דמפרש טעמא דנפקר קמא
דשנת (דף ד). משום דמנעין דהאכול
אוכלין מלמל' כ' וזין להאריך כאן:
וחזי

רב אדא בר אבהא אמר תרתי ריפתא נהר פפיתא א"ל רב יוסף לרב יוסף
בריה (א) דרבא אבך כמאן ס"ל כר' מאיר ס"ל אנא נמי כר' מ"ס ל' דאי כרבי
יהודה קשיא הא דאמרי אינשי ר' יוחנן לבסימא שכיב: רבי יוחנן בן
ברוקה אומר: תנא וקרובים דבריהן להיות שוין מי דמי דר' ארבע סעודותא
לקבא דר' שש טעש סעודותא לקבא א"ר חסדא צא מהן שליש לחנוני ואכתי
למר תשעה ולמר שש (אלא כאידך) דרב חסדא דאמר ר' יהודה מחצה
לחנוני ואכתי למר שש ולמר תנאי היינו דקאמר וקרובים דבריהם להיות שוין
קשיא דרב חסדא אדרב חסדא ל"ק הא דקא יתיב בעל הבית ציבי הא דלא
יהיב בעל הבית ציבי: חצייה לבית המנוגע וחצי חצייה לפסול את הגוייה:
תנא

הוי ככר ג' סעודות התם הוא דכשעור העירוב נחמנו כון להקל אלל שיעור סעודה קיס להו לרננן הכי ובעינן שיהיה ככר דאכלת חזי ככר זו
והוא פרס כדלית הש"ס על שס ששעורה כפרוסה כמנא כמני ככר: לפסול את הגוייה. האוכל אוכלין טמאין כתי פרכ נפסלם גוייהו מלאכול
כמנומא. ומדנעין הוא דאין אוכל מטמא אדם גזר שהאכול יפסל כמנומא עד שיעורב כדלמך כפרק כמל' דיומא (דף פ): הנה לעוממל
גוייה ללא דלמרימא: בגמ' וכמה. לר"מ ולר' יהודה קטני: ריפסא איכריסא. שנואלל האכרים עממס לשד. אכרים מרגיעת שוויס: נכר
פסיסא. הוא מקום נכר פסל: אכר כמאן. מהק מנאי סכירה ליה בעירוב כר' יהודה או כר' מאיר דק"ל (ג): בעירוב לכל אדם כדי מונו וסא
נא לשער נעמל כלאו יסער בשבת או בחול: דאי כר' יהודה קטני לי הא דלמרי אינשי ר' יוחנן רוחא לבסימא שכיב. כמנא המעיס ממנונין
לפנות מקום לדבר המתקן: דכרין. דרכי יוחנן כן כדוקה ורבי שמעון: לא מן שליש לחנוני. רבי יוחנן בן ברוקה לא הוכיז חזי קד
שעור מן אללל ככר הלוקח מן החנוני פנוניון והכי החנוני משתכר בלא קד שקלם פנוניון שלם ומוכר ב' שליש חזי קד פנוניון ויכר
שני שליש אשמעין רבי יוחנן דלמיה שמי סעודות חזי ככר שלם ששעור פנוניון. לציבי. עמיס לאפוט אין החנוני משתכר אלל שליש:

הא ב א ב ג מ"י פ"ו מהלכות
עירובין הלכה מה קמ
פסל ע"ש ע"ש ח"מ פ"ו חיד
ספיק' א:
ד מ"י ס' הלכה ו' ומנ
שס שושיס ח"מ פ"ו ס' ס'
ספיק' א:
ז ה מ"י פ"ו מהלכות
טומאה דרש הלכה ו'
ח ו מ"י פ"ו מהלכות
טומאה אוכלין א"ל:

רבינו חננאל

והא דהאי קטן יוצא בעירוב
אמו עד כן שש. מוקי ליה עד
ועד בכלל. חז"ל לא יעירב אדם
אל על ידי בנו ובתו הגדולים
ולא על ידי עבדו ושפמחו
העבדים ולא על ידי אשתו
אלא מדעת. ואוקימנא כמי
מדתא בשוורעון, ואפילו
כמסאמא מוכר עיריה אלא אם
ימור ואכור לא. אבל מוכר
על ידי בנו ובתו הקטנים
ועל ידי עבדו ושפמחו
הקטנים, בין מדעת ובין
שלא מדעת, וכולן שיעורין
עירב רבן עילין יוצאין בשל
רבן. חזן מן האשה וכל
דבריה. וכן בני הגדולים
ועבדי (וישפוחין) העבדים
מפני שכולן למחות. ויכין
שיעורין לעצמן אין לן מחיי
גזר מזה. ואין יוצאין אלא
בעירוב של עצמן. מהי
וכמ' שיעור מן שתי
סעודות לכל אחד ואחד,
מונן לחול דברי ר' מאיר. כי
בשבת רבין דקבט סעודתה
על ידיו אוכל טפי וכו' ורבתא
דמי. ולא בעינן אלא כחול
דהיה ליה סעודה כמנומא.
יחזי' אומר (לשבת אבל לא
לחול. כלומר שתי סעודות)
לחציה שבת. ורבין דאית
ליה כשבת כשר ודגים
לא אכיל פת אלא סתם
סעודתה כחול. וזה שאמר
ושעיה מתכווין להקל. א'
ר' יוחנן בן ברוקה לית
שיעור בעירוב כרבי דירי,
ואמר מכבר בפנוניון מר'
סאין כסלע. ר' שמעון אומר
ר' קבין (בשולחן כ"ד ר"ל),
והשולחן (דף י"ד) דירי.
(כמ' ובכפיה) שיהיה העיר
שכסור ר' סאין כסלע.
נמצא סאה בדרי, ושכסון
הדריש שם מנה כספ',
המנה שני פנוניון. נמצאו
י"ב פנוניון בדרי, וכבר
היכרנו למעלה כי סאה
היא כ"ד ריטל. (נמצאו)
כשמיכר סאה בדרי (נמצאו)
ב' ריטל פנוניון. נמצאו
ככר של פנוניון (ב' ריטל)
[כפנוניון], וזה כי סעודת
כל סעודה ר"ל ששעור
אמר (שולחן) ידית לכבר
פנ כמורס (כקב) (לקב)
והכי עירוב. נמצא שיעור
הכר ריטל ושליש (ו) שתי
ידיות הן שיעור העירוב.
תנא וקרובים דבריהן להיות
שוין. אוקמא כן חסדא ר'
דאמר ר' יוחנן בן ברוקה כר'
דאמר מנעיה מהן לחנוני,
באמרי דלא יתיב בעל
הבית ציבי לתנא, נמצא
חצי סאה מה אפריה בדרי,
נמצאו ריטל פת כפנוניון
והוא שתי סעודות. ולר'
שמעון דאמר שתי סעודות
שני עירוב הן שתי ידיות
לכבר משלש לקב. נמצאו
שתי ידיות של ז' הככר, ור'
פחות ל' י"ב חישורין. והיינו
דאמר וקרובין להיות שוין.
דאמר ר' יוחנן בן ברוקה
שתי סעודות שתי סעודות
בקב. ר' שמעון דאמר ב'
סעודות משתע סעודות בקב.
דבריהן שוין. ומהי
אליבא דר' יהושע שניה,

דאמר אין עירוב אלא ככר
שיעור שתי סעודות (ג) ככר
וחזי לפום מאי דאית ליה
והשוכב, אלא ליתן שיעור
לא פת שיעורין כ'. וחצי חצייה לפסול את הגוייה.
סאין שיעור חצי פס' ואע"פ (שאין) (שאין) אוכל מטמא אדם אבל נפסל גופו.

(א) חז"ל ז"ל. (ב) לפיכך חתם ס"ד ליתן שיעור לביס כדי שיהיה כמנא דאס' עירב עליו אביו.

(א) חז"ל ז"ל רעל כמות שיעור כ' כל הכר מחזק י"ב חישורין וי"ב. (ב) נחלל דל"א דהוא שתי ידיות מוכר ש"ס כ' ש"ס קב.

